

سه شنبه 19 اسفند 1393-19 جمادی الاول 1436 - 10 مارچ 2015

رحلت «سیدجمال الدین اسدآبادی» اندیشمند و مبارز مسلمان...

* 19 اسفند درگذر تاریخ

* رحلت «سیدجمال الدین اسدآبادی» اندیشمند و مبارز مسلمان (1275 ش)
اشاره:

روحانی مجاهد، سیدجمال الدین اسدآبادی در سال 1217 ش (1254 ق) در اسدآباد همدان در خانواده‌ای روحانی چشم به جهان گشود. پس از فراگیری مقدمات در زادگاه خود، برای ادامه تحصیل به قزوین، تهران و نجف اشرف رفته و از محضر شیخ انصاری و ملاحسینقلی همدانی استفاده برد. در سال 1232 ش به دستور شیخ انصاری عازم هند شد تا مردم آن دیار به ویژه مسلمانان را علیه استعمار انگلستان بسیج کند. او در این راه متحمل رنج فراوان گردید و در راستای این هدف به کشورهای عثمانی، مصر، فرانسه، افغانستان، انگلستان، عراق و ایران سفر نمود.

از آنجا که سید، خود بنیانگذار اتحاد ملل اسلامی و وحدت شیعه و سنی بود، تعمداً ملیت خود را مخفی نگه می‌داشت. وی با مسافرت‌های متعدد خود و با ایراد خطابه‌های پرشور، از مسلمانان می‌خواست با اتحاد و همبستگی، در برابر مفسد و حاکمیت دست نشانده و استعماری اروپاییان ایستادگی کنند. در نتیجه، وی توسط دولت‌های سرسپرده به هند، پاریس و لندن تبعید شد. همچنین سید در ایران به خواسته ناصرالدین شاه قاجار به دربار رفت ولی وقتی ناصرالدین شاه، سیدجمال را برای حکومت خود خطرناک دید، او را به مرز عثمانی تبعید کرد. سید در آنجا بود که نامه بسیار مهم و آتشین خود را خطاب به مرجع تقلید وقت، میرزا محمد حسن شیرازی نوشت و ضمن افشای فساد دربار ناصرالدین شاه، مقدمات نهضت تحریم تنباکو را فراهم آورد. در اواخر عمر به خواسته سلطان عبدالحمید عثمانی به استانبول رفت و پس از مدتی مورد سوءظن سلطان قرار گرفت. پس از قتل ناصرالدین شاه توسط میرزا رضا کرمانی که از مریدان سیدجمال الدین بود، فشار بر روی سید افزایش یافت و به زندان افتاد.

سرانجام سیدجمال الدین به دستور سلطان عثمانی مسموم گشت و 19 اسفند 1275 ش برابر با 5 شوال 1314 در 58 سالگی بدرد حیات گفت. جنازه سید را در حالی که به جز چند نفر، کسی جرأت شرکت در تشییع را نداشت در قبرستانی در استانبول به خاک سپردند. در سال 1324 ش سفیر وقت دولت افغانستان در ترکیه، دولت لاییک ترکیه را متقاعد کرد که قبر سید را نبش کند و سپس بقایای جسد او را در تابوتی قرار داده و به کابل بردند. تشخیص دردهای اصلی و خمیر مایه‌های عقب ماندگی جوامع اسلامی و تاکید بر ضرورت درد زدایی و جهل ستیزی از طریق درمان صحیح و ارایه برنامه‌های اصلاحی و انقلابی، عمده‌ترین بخش‌های تفکر سیاسی و نهضت سریع الانتشار سید را تشکیل می‌داد. سید بر اساس یک تحلیل کلی از اوضاع جهان اسلام و به منظور ریشه کن نمودن دردهای اصلی جامعه اسلامی، معتقد بود باید با شجاعت و شهامت به پا خواست و حرکت یکپارچه و آگاهانه‌ای را آغاز نمود. در هر حال، او با نهضت عظیم خود، بیداری مشرق زمین را پایه‌گذاری کرد. نهضت استقلال هند و انقلاب مشروطه ایران را می‌توان از آثار جنبش و اندیشه او دانست.

* رحلت فقیه جلیل «سید محمد مهدی خوانساری» (1284 ش)
اشاره:

میرزا محمد مهدی خوانساری در حدود سال 1214 ش (1251 ق) در خاندان علم و فضیلت و دانش، در اصفهان به دنیا آمد. پدر وی، میرزا محمدباقر خوانساری، صاحب کتاب گرانسنگ «روضات الجنات» و از فضلا و علمای شیعه زمان و فقیهی اصولی، محدثی توانا، عالمی فاضل، مجتهدی کامل و مفسری زاهد بود. میرزا محمد مهدی، تحصیلات خود را نزد پدر دانشمند و عمویش، سید محمد هاشم چهار سوقی و دیگر بزرگان حوزه علمیه اصفهان پشت سر نهاد و از استادان خود به دریافت اجازه اجتهاد نائل آمد. وی از آن پس به تدریس و تالیف روی آورد و آثاری نگاشت که فرائض البومیه، حاشیه بر قوانین و تعلیقه بر لمعه از آن جمله‌اند. میرزا مهدی خوانساری سرانجام در نوزدهم اسفند 1284 ش برابر با سیزدهم ذی‌حجه 1324 ق در هفتاد سالگی درگذشت و در جوار پدر، در اصفهان مدفون شد.

* عده زیادی از جوانان ایرانی مقیم لندن در برابر سفارت ایران در لندن دست به تظاهرات زدند. (1352 ش)
اشاره:

این گروه پلاکارتهایی با خود داشتند که حاکی از این بود که نیروهای نظامی ایران باید از خلیج فارس دور بماند و تهاجم ایران به خلیج فارس باید متوقف شود. در این روز همچنین عده ای به سفارت ایران در هلند رفته دست به تظاهرات زدند

* درگذشت آیت‌الله سید مجتبی موسوی لاری، نماینده ولی فقیه در لار (1391ش)

اشاره:

وی یکی از از مفاخر حوزوی و دینی کشور بود و با درگذشت آن عالم ربانی، حوزه‌های علمیه و مراکز دینی کشور عزادار شد. طبق گزارشات رسیده هم‌اکنون مردم لار در برابر بیت آن مرحوم تجمع کرده و در حال عزاداری هستند. آیت‌الله موسوی لاری فرزند آیت‌الله سیدعلی اصغر آیت‌الله و نوه آیت‌الله‌العظمی نجفی لاری بوده و کتب بسیاری به زبان‌های مختلف منتشر کرده است. مرحوم آیت‌الله سید مجتبی موسوی لاری در سال ۱۳۱۴ شمسی در شهر لار متولد شد؛ تحصیلات ابتدایی و مقدمات علوم اسلامی را در لار فرا گرفت و در سال ۳۲ برای ادامه تحصیلات علوم اسلامی راهی قم گشت و در آن‌جا نزد اساتید و علمای حوزه علمیه قم تحصیلات خود را دنبال کرد و از محضر بزرگان حوزه استفاده کرد. از سال ۱۳۴۱ همکاری خود را با نوشتن یک سلسله مقالات اخلاقی اسلامی با مجله دینی و علمی درس‌هایی از مکتب اسلام آغاز کرد که مجموعه مقالات یادشده به صورت کتابی تحت عنوان مشکلات اخلاقی و روانی چاپ و منتشر شد و تا به حال متن فارسی آن برای چهاردهمین بار تجدید چاپ گردیده است و نیز تاکنون به ۱۰ زبان ترجمه شده است. در سال ۱۳۴۳ دفتر خیریه‌ای در شهر لار تأسیس کرد و برای تبلیغات اسلامی و آشنا ساختن نوجوانان روستایی به مبانی اسلام و کمک به قشر مستمند خدماتی از سوی دفتر آغاز شد و تا سال ۱۳۴۷ کار خود را دنبال کرد. وی در تهیه و تنظیم مقالات اخلاق اسلامی در مجله مکتب اسلام ادامه داد و در سال ۱۳۵۳ مجموعه آن مقالات با تجدید نظر و اضافات به صورت کتابی تحت عنوان رسالت اخلاق در تکامل انسان انتشار یافت؛ که شش بار در ایران تجدید چاپ شده است. در سال ۱۳۵۷ به دعوت یکی از سازمان‌های اسلامی آمریکا و همچنین ادامه معالجات سفری به آن دیار کرد و ضمناً با صاحب نظران در زمینه ضرورت نشر مسائل اعتقادی اسلام به زبان‌های خارجی به مشاوره و گفت‌وگو پرداخت و سپس به انگلستان و فرانسه رفت و پس از بازگشت به نوشتن یک سلسله مقالات ایدئولوژی اسلامی در مجله سروش پرداخت؛ این مجموعه مقالات که اصول عقاید اسلامی را در بر می‌گرفت، تحت عنوان مبانی اعتقادات در اسلام در چهار جلد کتاب که شامل توحید، عدل، نبوت، امامت و معاد بود انتشار یافت. کتب یادشده تاکنون به زبان‌های انگلیسی، روسی، فرانسه، اردو و اسپانیولی ترجمه شده و بعضی از مجلدات آن نیز به زبان‌های ژاپنی، بلغاری، رومانیایی، چینی و بنگالی و آلمانی ترجمه شده است. مرحوم آیت‌الله موسوی لاری در قم دفتری به نام «دفتر گسترش فرهنگ اسلامی خارج از کشور» تأسیس کرد که بعداً به عنوان «مرکز نشر معارف اسلامی در جهان» تغییر نام یافت. این مرکز به نشر آثار اسلامی بخصوص آثار ترجمه شده ایشان پرداخت؛ اقدامی با هدف گسترش تعالیم اسلامی و مفاهیم قرآنی در اقصی نقاط دنیا. کتب منتشر شده از سوی این مرکز تبلیغاتی برای درخواست کنندگان مشتاق و تشنگان حقایق اسلامی اعم از افراد و یا هزاران مؤسسه و مدرسه و گروه‌ها و جمعیت‌های اسلامی از سراسر جهان به صورت هدایی ارسال می‌شود که ثمرات و نتایج خدمات اسلامی و فرهنگی این مرکز در روشن ساختن اذهان انبوه عظیمی از مردم جهان نسبت به حقایق نورانی اسلام و جذب افراد بسیاری از غیر مسلمانان به سوی اسلام ضمن هزاران نامه دریافتی از ملیت‌های مختلف مردم انعکاس یافته و میلیون‌ها نفر را تغذیه فکری و معنوی کرده است. همچنین این مرکز اقدام به چاپ قرآن کریم با ترجمه انگلیسی، فرانسه، اسپانیولی و روسی کرد که به متقاضیان از کشورهای مختلف اهدا می‌شود. در سال ۱۳۷۲ شمسی به لحاظ تأثیری که نشر کتب روسی ایشان در جمهوری آذربایجان به جای گذاشت، آکادمی علوم جمهوری آذربایجان در باکو دکترای افتخاری به عنوان وی صادر کرد و به همین مناسبت مراسمی در دانشگاه باکو برگزار کرد. ایشان پس از گذراندن یک دوره طولانی بیماری ساعت ۴:۳۰ دقیقه بامداد امروز شنبه، ۱۹ اسفندماه، در بیمارستان امام رضا(ع) لار دارفانی را وداع گفت.

* تظاهرات دانشجویان ایرانی در سانفرانسیسکو - ایالت کالیفرنیا. (1356ش)

اشاره:

تظاهر کنندگان ضمن حمل پوسترهایی در حمایت از امام، اعلامیه هائی نیز توزیع کردند.

* درگذشت پروین میکده، بازیگر پیشکسوت تلویزیون و سینما (1392ش)

اشاره:

پروین میکده در سال 1314 متولد شد. پدرش سرهنگ ابوالقاسم میکده علاقه زیادی به موسیقی ایرانی داشت و به همین علت فرزندانش را با آن آشنا کرد. پروین میکده سال دوم دبیرستان را پشت سر گذاشته بود که ازدواج او را از ادامه تحصیل بازداشت، اما در فعالیت‌های علمی و هنری شرکت می‌کرد. او همچنین در «انجمن ایران و فرانسه» در ارتباط با آموزش زبان فرانسه، «تئاتر نصر» در ایفای نقش‌های فولکلوریک (محلی شمالی) کار کرده است. او بعد از انقلاب، چند تشویق نامه از مراکز هنری دریافت کرد. از میان آثار تلویزیونی او می‌توان به تله فیلم «آقای ناقابل»، «سریال «پایتخت 2»، تله فیلم «به نام مادر»، سریال‌های «راه شب»، «پای پیاده»، «دوباره زندگی»، «خانه به دوش»، «مزرعه آفتابگردان»، «پشت کنکوریها»، «یادداشت‌های

کودکی»، «شب آفتابی»، «داستان یک شهر» و... اشاره کرد. در کارنامه می‌کده فیلم‌های سینمایی چون گناهکاران (1390)، یک خانواده محترم (1390)، پوپک و مش ماشالله (1388)، خاله سوسکه (1388)، بیداری (1387)، پسر تهرونی (1387)، دل‌داده (1387)، توفیق اجباری (1386)، بی وفا (1385)، خوابگاه دختران (1383)، عروس فراری (1383)، بانوی من (1381)، شام آخر (1380)، مربای شیرین (1380)، من ترانه پانزده سال دارم (1380)، همسر دلخواه من (1379)، عشق شیشه‌ای (1378)، زخمی (1376)، مرد عوضی (1376)، بالاتر از خطر (1375)، روزی که خواستگار آمد (1375)، افسانه دو خواهر (1373) و عبور از تله (1372) اشاره کرد. وی در 19 اسفند ماه در بیمارستان «شهریار» به دلیل سرطان کبد از دنیا رفت و امروز 21 اسفند ماه در قطعه هنرمندان به خاک سپرده شد.

* شیخ محمدخیابانی روزنامه‌ای به نام تجدد در تبریز انتشار داد (1295ش)

* 19 جمادی الأول در گذر تاریخ

* درگذشت «جلال الدین سیوطی»، فقیه، محدث و لغت‌شناس بزرگ عرب (911 ق)

اشاره:

عبدالرحمان بن ابی بکر بن محمد، معروف به سیوطی در 849 ق در قاهره به دنیا آمد. در 8 سالگی قرآن را حفظ کرد و در درس ابوالعباس شَمَنی و محیی الدین کافجی و دیگر بزرگان حاضر شد. وی در تمام فنون رایج به ویژه فقه، هیئت، حدیث، تفسیر، معانی، بیان، بدیع، نحو و لغت متبحر بوده و بر همه‌ی هم‌دوره‌های خود، برتری یافت. تالیفات سیوطی را تا سید و حتی پانصد کتاب ذکر کرده‌اند که تعداد زیادی از آن‌ها جزوه می‌باشند. آداب السلوک، اصول النحو، شرح الفیه ابن مالک و و نیز شرح ابن عقیل از کتب اوست. وی در هر یک از زمینه‌های ادبیات، تاریخ، رجال، تراجم احوال و علوم دیگر، تالیفات جامع و نافع دارد.

* تولد «الغ بیگ» فرمانروای دانشمند تیموریان و منجم ایرانی (796 ق)

اشاره:

(الغ بیگ) دانشمند و منجم ایرانی در دربار جدش «امیر تیمور گورکانی» تربیت شد و از سال 812 قمری فرمانروای ماورالنهر گردید. الغ بیگ بر خلاف پدر بزرگش، تیمور، علاقه‌ای به کشور گشایی نداشت و بیشتر به سبب علاقه به علوم به ویژه علم نجوم شهرت یافت. در سال 842 قمری در سمرقند مدرسه‌ای بنا کرد که مهم‌ترین موضوع درسی آن نجوم بود. اقدام مهم دیگر وی ایجاد رصدخانه‌ی 3 طبقه‌ای در سال 828 قمری بود. از ابزارهای اصلی این بنا «ثلث فخری» بود که برای رصد کردن خورشید، ماه و سیارات ساخته شده بود. الغ بیگ با استفاده از این وسیله، حرکات سالانه‌ی 5 سیاره‌ی زحل، مشتری، مریخ، زهره و عطارد را بیان کرد که با نتایج امروزی فقط حدود 2 تا 5 ثانیه اختلاف دارد. او نتایج فعالیت‌های علمی خود را در کتابی به نام «زیج الغ بیگی» یا «زیج گورکانی» جمع آوری کرده است که در اصل به زبان فارسی نوشته شده و شامل بخش نظری و بخشی درباره‌ی جداول محاسبه‌ی تقویم، جداول مثلثاتی و اوضاع ستارگان است. این پادشاه، ایام حیات را به مطالعه و خدمت به علوم و فنون به سر برد. محضرش همیشه مجمع ادبا و محفل علما و دانشمندان عصر بود و او بعضی افرادِ مُستعد را برای تحقیقات فنی، تا چین نیز اعزام نمود. الغ بیگ سرانجام در رمضان سال 853 قمری در 57 سالگی در نزدیکی سمرقند در جنگ با پسر خود که داعیه‌ی حکومت داشت، کشته شد.

* تولد آیت الله «شیخ محمدقاسم اردوبادی» عالم و ادیب ایرانی در تبریز (1274 ق)

اشاره:

آیت الله شیخ محمدقاسم اردوبادی، پس از اتمام تحصیلات متوسطه، به نجف رفت و نزد علمای مشهور زمان، دانش آموخت. این عالم بزرگ پس از اخذ درجه‌ی اجتهاد، به زادگاهش تبریز بازگشت و در این شهر، علاوه بر تدریس، کتب متعددی را نیز به رشته‌ی تحریر درآورد. آیت الله اردوبادی در سال 1333 ق در 59 سالگی درگذشت.

* 10 مارس در گذر تاریخ

* تولد «پیر کورنی» نویسنده و ادیب معروف فرانسوی (1606م)

* اختراع تلفن توسط «الکساندر گراهام بل» مبتکر شهیر اسکاتلندی (1876م)

* شکست سپاهیان ایتالیایی از قوای حبشه در نبرد آدوا (1896م)

* بمباران شدید توکیو توسط هواپیماهای آمریکائی (1945م)

* وقوع کودتای «باتیستا»
در کوبا و آغاز دیکتاتوری او
در این کشور (1952م)

* مرگ «گنستائین چرنیکو» رهبر پیشین اتحاد جماهیر شوروی سابق (1985م)